

Plannen voor Waalre in 2024

Op 24 oktober en 7 en 9 november behandelt de gemeenteraad de concept-begroting 2024. Want de raad beslist over de hoofdlijnen van het beleid. Ook is de gemeenteraad verantwoordelijk voor de besteding van het geld.

De meerjarig sluitende concept-programmabegroting is een voorstel van het college van burgemeester en wethouders. Daarin staat wat het college volgend jaar, in 2024, voor de inwoners van Waalre wil gaan doen en wat dat kost. Het college geeft aan in 2024 de plannen te willen uitvoeren die het al eerder presenteerde in het uitvoeringsprogramma voor de hele raadsperiode 22-26, gebaseerd op het raadsprogramma 'Toekomst voor Waalre'.

Moeilijke keuzes

Daarbij staat het gemeentebestuur van Waalre voor een lastige taak. De financiële situatie ziet er niet zo goed uit en om die plannen te kunnen uitvoeren, moeten er moeilijke keuzes gemaakt worden. Het college van Burgemeester en Wethouders legt aan de Gemeenteraad uit dat het daarom nodig is om investeringen uit te stellen en belastingen te verhogen.

Het college zet een aantal ideeën op een rijtje om geld te besparen, en het legt aan de gemeenteraad uit waarom deze ideeën uiteindelijk wel of niet in de begroting zijn opgenomen. De gemeenteraad besluit tijdens de behandeling of hij het college daarin volgt. Ook kunnen er door de fracties veranderingen worden voorgesteld.

De grootste financiële problemen worden verwacht in 2024, dus het college stelt omhoogingen

voor die op korte termijn zijn te realiseren. Ook zocht het college naar mogelijkheden om plannen of projecten anders te betalen en/of te versoberen en om ze waar mogelijk wat langzamer of later uit te voeren. Op die manier bespaart het college ruim een miljoen euro.

Ook met deze maatregelen zou er nog steeds een tekort voor 2024 zijn. Daarom stelt het college voor de onroerendezaakbelasting (OZB) met 9% te verhogen bovenop de 6% vanwege indexatie. Ook gaan de kosten voor vergunningen om te bouwen omhoog om deze beter kostendekkend te maken. Bij elkaar komt er dan zo ruim drie ton extra aan inkomsten binnen.

Pas ná de begrotingsbehandeling komt Den Haag met de 'septembercirculaire'. Hierin geeft de regering aanvullende informatie over de verdeling van geld aan gemeenten. Als hieruit zou blijken dat Waalre meer geld krijgt dan nu wordt verwacht, wil het college de voorgestelde OZB-verhoging verminderen.

Behandeling in de raad

Op dinsdag 24 oktober staat de concept-begroting op de agenda van de oordeelsvormende bijeenkomst. De zeven fracties in de Waalrese gemeenteraad stellen vragen aan het college om de plannen beter te gaan begrijpen. Ook kijken de fracties of de plannen passen bij wat zij en hun kiezers belangrijk vinden. De wethouders en de burgemeester beantwoorden de vragen. Inwoners kunnen gebruik maken van hun spreekrecht.

Op dinsdag 7 november houden de fracties algemene beschouwingen en dienen zij amendementen en moties in. Op 9 donderdag debatteren de fracties met elkaar over de voorstellen. Nadat de gemeenteraad alles heeft besproken, stemt hij erover.

Wat vinden de fracties?

Natuurlijk denken niet alle fracties hetzelfde over de voorstellen die het college in de concept-begroting heeft opgeschreven. Om u te laten zien welke standpunten voor de Waalrese raadsfracties belangrijk zijn, leest u op de volgende pagina's de bijdragen van de zeven Waalrese raadsfracties: AWB, CDA, D66, VVD, GroenLinks, ZWI4 en PvdA. Zo kunt u beoordelen welke fractie het best aansluit bij wat u belangrijk vindt.

Gemeenteraad Waalre. Bovenste rij vlnr: Erwin Rutten, Tanja de Leeuw, Janpeter Hazelaar, Kristiane Schmidt, Jo Claessen, Saskia Harks, Ad Dams, Michiel Roelofs. Onderste rij vlnr: Axel Bijnen, Nan Zevenhek, Alexandra Groeneveld, Frank Oolbekkink, Karen Rigterink, Daan Damen, Anna Robin van Gestel*, Remco van Oosterom, Floris Schoots. *Mw. Van Gestel wordt op dit moment vervangen door Krista Wessel. (foto: Jurgen van Hoof)

Behandeling Concept-Begroting 2024

De vergaderingen zijn in het Huis van Waalre. Meekijken kan ook via waalre.raadsinformatie.nl. Gebruik maken van het spreekrecht*? Neem tijdig contact op met de griffie 040 2282500 of griffie@waalre.nl

Dinsdag 24 oktober 19.30 uur
Oordeelsvormende bijeenkomst - met spreekrecht*

Dinsdag 7 november 19.30 uur
Raadsvergadering: Algemene beschouwingen, indienen amendementen en moties
Donderdag 9 november 19.30 uur
Raadsvergadering: Debat en besluitvorming

Kijk op www.waalre.nl/gemeenteraad onder de links van bovenstaande vergaderingsdata voor de agenda's en de stukken.

AWB: Bestaanszekerheid ook lokaal serieus nemen Fractievoorzitter Jo Claessen

Evenals in 2022 zei AWB dit voorjaar 'nee' toen de gemeenteraad ruimte gaf om de OZB wederom met 10% extra te verhogen. Nu het college van die ruimte gebruik wil maken en de OZB met in het totaal 15% wil verhogen zijn wij daar opnieuw tegen. Zo'n grote verhoging raakt niet alleen huiseigenaren maar ook huurders, want zij betalen het ook via hun huur.

In verkiezingstijd merken ze ook in Den Haag dat veel mensen moeite hebben om hun rekeningen te betalen. Ze praten daar veel over 'bestaanszekerheid'. Wij roepen de politici van landelijke partijen in onze gemeente op: doe er iets aan. Het is niet goed als de Rijksoverheid helpt met geld, en de gemeente dan meteen meer geld van burgers vraagt door de OZB te verhogen.

Burgers ontzien

AWB zegt al een tijdje dat we geen grote nieuwe dingen moeten doen. De gemeente kan haar burgers niet blijven plukken. Wij vinden het beter om te bezuinigen op lopende programma's, om plannen uit te stellen en om beter om te gaan

Fractie AWB vlnr Erwin Rutten, Jo Claessen (fractievoorzitter), Alexandra Groeneveld (foto: Jurgen van Hoof)

met het geld van onze burgers.

We willen wel de afspraken met andere gemeenten nakomen, zoals ons werk aan Knoop XL, de vernieuwing rond station Eindhoven. Dat helpt om het station vanuit Waalre beter bereikbaar te maken en om de druk op de woningmarkt in de regio te verminderen.

Iedereen moet kunnen wonen

Iedereen die zorg nodig heeft, moet die kunnen krijgen. Vooral kinderen en jongeren in de jeugdzorg. Maar het kost veel geld. AWB vindt daarom dat we nog meer aandacht moeten geven aan preventie. Ook moeten we beter bijhouden of het geld goed wordt besteed.

Door de groei van ASML komen er meer inwoners in onze regio en dat zorgt voor druk op de huizenmarkt en de voorzieningen. Daarom willen we graag dat er meer sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen worden gebouwd. Iedereen moet een huis kunnen vinden, daar draagt de overheid verantwoordelijkheid voor. Het is daarom jammer dat de plannen voor tijdelijke woningen op het Boerenbondterrein niet doorgaan.

Waalre heeft genoeg geld in kas, meer dan € 31 miljoen. Het kan dus tegen een stootje en is toekomstbestendig. Ook terwijl dit college het lastig vindt om de komende jaren de begroting rond te krijgen.

CDA: De kracht van Waalre is samen

Fractievoorzitter Tanja de Leeuw

Wonen en leven is fijn in Waalre: daar staan we samen voor. Inwoners, verenigingen, ondernemers, gemeentebestuur en ambtenaren: het is onze gemeente, onze plek. We zorgen samen voor onze dorpen, onze voorzieningen, onze natuur en voor elkaar. We komen elkaar op verschillende plekken tegen en dragen ons steentje bij.

Een sterker Waalre

CDA Waalre wil niet alleen naar de cijfers kijken, maar vooral ook naar wat daarmee gedaan wordt. In 2024 zien we dat er veel projecten gerealiseerd worden die een positief effect zullen hebben op wonen en leven in Waalre. Denk daarbij aan het afronden van de herinrichting van de Eindhovenseweg, het invoeren van het verbod op doorgaand vrachtverkeer, het realiseren van het Vitaal Dorpshart Aalst en de start van de centrumontwikkeling Waalre Dorp. Deze ontwikkelingen maken Waalre sterker. CDA Waalre wil een realistische begroting zodat ook duidelijk is waar de bijdrage die u levert aan besteed wordt.

Fractie CDA vlnr Karen Rigterink, Remco van Oosterom en Tanja de Leeuw (fractievoorzitter) (foto: Jurgen van Hoof)

Een zelfstandig Waalre

Waalre moet een zelfstandige gemeente blijven. Zo kunnen we zelf blijven beslissen waar we het gemeenschapsgeld aan uitgeven. En zo kunt u ook blijven zien waar het aan uitgegeven wordt. Daarvoor is het belangrijk dat we financieel gezond zijn,

onze opgaven aankunnen en slagvaardig samenwerken met de andere gemeenten in de regio.

Samen in Waalre

We werken met evenwicht en gezond verstand, creatief en op maat. We blijven ontwikkelen, blij-

ven zorgen voor elkaar en blijven verduurzamen. Voor CDA Waalre is het belangrijk dat we dat samen met inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties doen. We kiezen voor voorzieningen en projecten die ons dorp mooier, leefbaarder en sterker maken. Daarbij zijn we dankbaar voor de inzet van iedereen uit onze gemeenschap.

CDA Waalre belooft u: we gaan serieus om met financiële keuzes, vragen ons zorgvuldig af of een investering echt belangrijk is en of we daarmee nog kunnen wachten. En als we dan kiezen om het te doen, dan is dat in de overtuiging dat we hiermee bijdragen aan een sterker Waalre.

D66 Waalre: Optimistisch investeren in kansen en welzijn

Fractievoorzitter Floris Schoots

D66 Waalre kiest voor optimisme, ondanks deze uitdagende tijd. Er zijn zorgen over wonen, financiën en het milieu maar wij willen in actie blijven! We maken gezonde en duurzame keuzes voor ons dorp en onze inwoners. Mensen worden gelukkig van gezondheid, prettig wonen en welvaart. Daarom kijken we met vertrouwen richting de toekomst, voor een veerkrachtig Waalre. Onze groene gemeente heeft met de Brainportregio een schat aan technologische innovatie en economische kansen. Maar met deze groei en welvaart komen ook uitdagingen. Daarom maken we samen met andere gemeenten weloverwogen keuzes, waarbij welvaart en welzijn van alle inwoners voorop staan.

Duurzame kansen voor natuur en gezondheid

We willen verstandig omgaan met ons geld én onze natuur. Bij bouwprojecten maken we groene en gezonde keuzes, voor betaalbare woningen. We zien mooie kansen op het gebied van duurzaamheid. Met het extra geld voor verduurzaming vanuit Den Haag kunnen we

Fractie D66 vlnr Floris Schoots (fractievoorzitter), Saskia Harks, Michiel Roelofs (foto: Jurgen van Hoof)

bijvoorbeeld woningisolatie bevorderen en samen met inwoners onderzoeken hoe we minder gas kunnen gebruiken. Hierbij kijkt D66 Waalre naar koopwoningen én (sociale) huurwoningen, iedereen moet tenslotte mee kunnen profiteren. D66 Waalre vindt dat de politiek samen moet werken aan een positieve toekomst. Dit omvat

niet alleen natuur-, milieu- en klimaatbeleid, maar ook aandacht voor beweging en sport en kunst & cultuur, voor een gezond (sociaal) leven op elke leeftijd en voor iedereen in Waalre. We willen ook niet dat de ongelijkheid tussen mensen groter wordt, daarom wil D66 Waalre armoede voorkomen en tegengaan.

Goede voorzieningen voor iedereen

Door de stijgende kosten voor onze gemeente en lagere inkomsten vanuit het Rijk, moeten we kritisch kijken naar de uitgaven. Dit kan betekenen dat we belangrijke plannen voor ons dorp anders moeten uitvoeren. We maken realistische, creatieve keuzes om Waalre beter, leefbaarder en veiliger te blijven maken, voor alle inwoners. We zetten in op versnelling van nieuwbouw en werken samen met inwoners aan duurzaamheid, gezondheid en welzijn. Dit vraagt ook om steun van inwoners via een hogere OZB.

Toekomstgericht denken en investeren in goede voorzieningen maakt het leven voor iedereen in Waalre mooier en beter.

VVD: Uitdagingen voor de toekomst

Fractievoorzitter Daan Damen

De schaa sprong in onze Brainportregio stelt ook Waalre voor uitdagingen. Meer woningen en voorzieningen, zoals scholen. Wat het laatste betreft zijn we met de vastgestelde huisvestingsplannen in ieder geval klaar voor de toekomst. Maar de woningbouwopgave, waarvoor we al vaker aandacht vroegen, wordt alleen maar groter. We investeerden het afgelopen jaar in het versnellen van nieuwe woningbouw in Waalre. De eerste resultaten zijn merkbaar, want naast alle lopende bouwprojecten zien we dat veel initiatieven gestart zijn. Dat zijn niet allemaal grotere projecten, zoals Waalre Noord, maar ook kleinere projecten op diverse locaties in het dorp. De VVD vindt dat daarbij meer aandacht moet zijn voor woningen voor zestigplussers, die de doorstroming bevorderen. Daarbij blijven we ook aandacht houden voor kwaliteit van de woningbouw, zodat nieuwe projecten een toegevoegde waarde hebben voor Waalre. Een mooie test hiervoor is de invulling van het Boerenbondterrein. Die moet passend zijn in deze omgeving, het 'Groene Hart' van onze gemeente.

Fractie VVD vlnr Axel Bijnen, Daan Damen (fractievoorzitter), Frank Oolbekkink (foto: Jurgen van Hoof)

Sluitende begroting

We waarderen dat het college een sluitende begroting heeft voorgelegd. Dat is niet makkelijk geweest, zoals we al bij de kadernota zagen aankomen. De VVD riep destijds op ook kritisch te kijken naar uitgaven en daarin keuzes te maken. We zien met tevredenheid dat het college dit heeft

opgepakt en met een aantal maatregelen (ombuigingen) geprobeerd heeft de tekorten zo veel mogelijk op te vangen.

Ondanks dat het college aangeeft lastige keuzes gemaakt te hebben, vragen wij ons af of we niet toch een stapje verder kunnen gaan. Want onder

de streep resteert nog een forse verhoging van de OZB. Zo worden onze inwoners voor het tweede opeenvolgende jaar met een stevige stijging van de lokale lasten geconfronteerd. De VVD maakt zich er hard voor dat eventuele meevallers ingezet worden om deze stijging te beperken.

Onzekerheid financiën wegnemen

Landelijk moeten we nu werk maken van hervorming van gemeentefinanciën. De VVD wil minder onzekerheid bij gemeenten over de te verwachten inkomsten van het Rijk. Daarbij hoort bijvoorbeeld ook dat gemeenten voldoende financiële middelen krijgen om de jeugdhulp te bekostigen. Jongeren moeten de hulp en ondersteuning krijgen die nodig is maar het mag niet zo zijn dat tegenvallers in de jeugdhulp steeds weer ten koste gaan van andere zaken.

GroenLinks: Samen kan het: een groen en sociaal Waalre Fractievoorzitter Kristiane Schmidt

Waalre heeft voor de komende jaren veel mooie plannen. Versneld meer en vooral ook betaalbare woningen bouwen. Inwoners helpen om hun huizen energiezuinig te maken. Een nieuwe basisschool in Waalre-Dorp en op termijn het gebouw van De Meent vervangen. Schonere lucht door minder verkeer in het dorp en geen verharde weg in het bos. Voorrang voor fietsers en voetgangers. Water langer vasthouden en meer groen en biodiversiteit voor een groene, gezonde leefomgeving. Sport en cultuur voor iedereen bereikbaar, ook met een beperking of een laag inkomen. Hulp op maat voor kinderen en jongeren met ernstige problemen. Inwoners met ernstige geldzorgen of schulden ondersteunen en bestaanszekerheid geven.

Lastige keuzes maken

Net als haar inwoners heeft de gemeente Waalre te maken met stijgende kosten door inflatie en hogere energiekosten. Ook zijn de uitgaven voor jeugdzorg en hulp aan ouderen de afgelopen jaren gestegen. Hierdoor dreigt voor 2024

Fractie GroenLinks vlnr Kristiane Schmidt (wnd fractievoorzitter), Krista Wessel (foto: Leonie Vaccaro)

een fors tekort op de begroting. In de komende jaren neemt de financiële onzekerheid verder toe, ook omdat niet zeker is hoeveel geld Waalre vanuit Den Haag gaat ontvangen. We moeten dus kosten besparen en de inkomsten verhogen. Die keuzes zijn niet altijd makkelijk.

GroenLinks Waalre vindt het belangrijk om onze meest kwetsbare inwoners bestaanszekerheid te geven. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Daarom staan we achter de afspraak uit het raadsprogramma om de OZB te verhogen. Tegelijkertijd letten we erop dat gemeentelijke taken

effectief en zuinig worden uitgevoerd. We gaan op zoek naar slimme keuzes en besparingen.

Investeren in duurzame oplossingen

In onze sterk groeiende regio zetten we in op duurzame mobiliteit. Veel voorzieningen zijn op fietsafstand, we stimuleren wie dat kan de (elektrische) fiets te pakken. Goede fietspaden, toegankelijk openbaar vervoer en deelvervoer zijn daarvoor nodig. We verbeteren de verkeersveiligheid door meer ruimte voor fietsers en voetgangers en het verlagen van de maximumsnelheid.

We investeren in preventie. Voor gezinnen met kinderen en jongeren zorgen we voor tijdige, kwalitatief goede hulp. Te lang wachten vergroot de problemen waardoor uiteindelijk nog meer intensieve hulp nodig is. Door verstandige keuzes te maken en de lasten naar draagkracht te verdelen werken we aan een sociale en groene gemeente waar iedereen mee kan doen.

**GROEN
LINKS
WAAALRE**

ZWI4: Bundelen van kennis Sociaal Domein nodig Fractievoorzitter Nan Zevenhek

Er is snel actie nodig binnen het Sociaal Domein. Met bijna €16 miljoen in de begroting 2024 is het de grootste en meest onzekere post voor de gemeente. Recent nog was bijvoorbeeld € 600.000 meer nodig dan al (extra) begroot was voor complexe jeugdzorg. Triest en ingrijpend voor betrokkenen én financieel niet vol te houden voor onze gemeente.

ZWI4 stelt daarom voor om kennis over het Sociaal Domein in de gemeenteraad te bundelen en intensief samen te gaan werken met de verantwoordelijke wethouder. Wat zijn belangrijke ontwikkelingen, welke kansen en bedreigingen zijn er en wat is de samenhang met andere dossiers? Eens in de twee maanden zou het raads-team Sociaal Domein bij elkaar kunnen komen. Zo spelen we flexibeler in op omstandigheden waarop we geen invloed hebben. Op dit moment is nog niet bekend of de gemeenteraad dit idee steunt.

Gecontroleerd vertrouwen

Participatie van inwoners en andere belanghebbenden is belangrijk en gebeurt steeds vaker.

Fractie ZWI4 vlnr Nan Zevenhek (fractievoorzitter), Ad Dams (foto: Jurgen van Hoof)

Terecht. Maar hoe beoordeel je of daarbij recht gedaan wordt aan het algemeen belang i.p.v. het individuele belang van de deelnemers? Een raads-lid werkt op hoofdlijnen en kan en wil dus niet alle participatieprocessen in detail controleren. Op basis van (eigen) ervaring maakt ZWI4 hierin keuzes. We waren bijvoorbeeld als waarnemer aanwezig in bijeenkomsten over de reconstructie

van de Traverse-Noord en de zonneweide in Aalst. Buitenstaanders willen misschien ook weten hoe een bepaald voorstel tot stand is gekomen. Daarom hamert ZWI4 op openbare verslagen en presentaties van het participatieproces. Ook inzicht in belangen van deelnemers is nodig. De schijn van belangenverstrengeling móet voorkomen worden. Alleen door transparant zicht op belangenafwegin-

gen kunnen wij als raadsleden achter voorstellen staan en dat aan u uitleggen. Gecontroleerd vertrouwen dus.

Boomstammen als verkeersremmers

Dure maatregelen op de Hutdijk of het verlenen van de Sophiastraat tegen stofoverlast? ZWI4 vindt dat onnodig. Gebruik bijvoorbeeld boomstammen, lokaal ruim beschikbaar, voor asversprongen die het autoverkeer afremmen. Verbeter de parkeerplaats bij de Sophiastraat. Zet er picknicktafels neer en leg misschien wel een jeu de boulesbaan aan met voor jongeren een sportparcours en maak een mooie struinroute voor het hele gezin. Zo stimuleer je een gezonde wandeling naar de Hut van Mie Pils en hou je auto's uit het bos.

PvdA: Voor solidariteit en gezondheid in Waalre Fractievoorzitter Janpeter Hazelaar

Het college doet goed werk door een sluitende begroting te maken die laat zien wat we belangrijk vinden, zoals de plannen uit het raadsprogramma en de grote problemen in de samenleving. Sommige inwoners hebben het financieel moeilijk omdat de prijzen stijgen, zelfs als ze werken. De PvdA wil hier extra aandacht aan geven.

Soms lijken de dingen die we samen met de regio doen ver weg van wat er in de levens van inwoners speelt. De PvdA wil daarom beter laten zien wat samenwerken voor inwoners oplevert.

Kan het soberder?

Belangrijke projecten zoals de Omgevingswet, verbeteringen in Aalst en Waalre-dorp, plannen voor 't Hazzo en het buitengebied moeten doorgaan. Maar, we krijgen minder geld van Den Haag. Veel van die plannen zijn gemaakt in een tijd dat er meer geld was, dus is het logisch om nu nog eens opnieuw te kijken of het misschien soberder en goedkoper kan. Projecten die op korte termijn geen urgentie hebben

Fractie PvdA Janpeter Hazelaar (foto: Jurgen van Hoof)

uitstellen en op een later moment herbezien zoals bv. de Hutdijk.

Om genoeg geld te hebben voor alle belangrijke dingen, moeten we de OZB verhogen. Maar bij een positieve uitkomst van de septembercirculaire willen wij het overschot gebruiken om de voorgestelde OZB-verhoging te verminderen. Ook denken we aan mensen met weinig geld. Zij kunnen kwijtschelding aanvragen. We willen voorkomen dat mensen schulden krijgen die ze niet kunnen betalen en het liefst zo vroeg mogelijk helpen.

We willen het abonnementstarief voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) direct afschaffen zodra de landelijke regels dat toestaan. Het is duur en de hulp komt nu ook terecht bij mensen die het niet nodig hebben.

Gezondheid voor iedereen

Mensen moeten elkaar kunnen ontmoeten. Sport en cultuur moeten toegankelijk zijn voor iedereen. Bij voorkeur blijven daarom beide sportparken bestaan en worden ze ruim opengesteld. Voor de verenigingen maar ook voor individuen, jong en oud, die er willen sporten en bewegen. Voor

sporters met een beperking wordt de sportcoach Uniek Sporten zichtbaarder, om te helpen een sport te vinden.

Ook moet ons dorp voor iedereen gezonder, rustiger en groener worden: wat is nodig om vrachtwagens te weren? Bomen en ander groen zetten we effectief in voor de kilmaataanpak: ze geven schaduw, verlagen dus de temperatuur en hebben een positief effect op fijnstof en CO2. Onnodige kap en verwijdering moeten worden tegengegaan.

**Waalre
PvdA**